

Metodické doporučení pro administraci projektů v AMČR

V kontextu zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů

2025-09-15

Archeologická mapa České republiky (dále jen **AMČR**) je základním oborovým nástrojem archeologické památkové péče. AMČR plní dva hlavní účely – uchovat informace o archeologickém dědictví České republiky a umožnit subjektům archeologické památkové péče plnit zákonné povinnosti jednoduchým, transparentním a efektivním způsobem. Plnění těchto povinností, které vyplývají primárně ze **zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči**, ve znění pozdějších předpisů (dále jen PamZ) a příslušných Dohod o rozsahu a podmínkách provádění archeologických výzkumů (dále jen Dohoda), je integrálním předpokladem ochrany archeologického dědictví České republiky.

Užívání AMČR je vázáno na uzavření písemné Dohody o využívání Archeologické mapy ČR. Tato dohoda specifikuje vztah AMČR k PamZ a zákonným povinnostem. Bez uzavření dohody nelze AMČR užívat pro plnění povinností stanovených zákonem, nebo na základě zákona. Dohoda slouží také k vyjasnění povinností při správě osobních údajů.

AMČR tedy v dílčích úkonech reflektuje povinnosti vázané na jednotlivá zákonná ustanovení a Dohodu. Dle logické souslednosti se jedná o (podrobněji viz dále):

1. a. Povinnost oznamit Archeologickému ústavu stavební či jiný záměr na území s archeologickými nálezy, kterým by mohlo být ohroženo provádění archeologických výzkumů (§ 22 odst. 2 PamZ).
b. Povinnosti požádat Archeologický ústav o stanovisko k realizaci archeologického výzkumu, který nebyl vyvolán stavební či jinou činností (vyplývá z Dohod; blíže viz [informace k badatelským archeologickým výzkumům](#)).
2. Povinnost umožnit¹ provedení záchranného archeologického výzkumu (§ 22 odst. 2 PamZ).

¹Úkon *Přihlášení projektu* deklaruje směrem ke stavebníkovi zájem OAO provést ZAV a tedy aktivuje povinnost stavebníka umožnit jeho provedení.

3. Povinnost **oznámit Archeologickému ústavu** (a **Národnímu památkovému ústavu²**) zahájení archeologického výzkumu (**§ 21 odst. 4 PamZ**).
4. Povinnost některých oprávněných archeologických organizací oznamovat zahájení výzkumu kraji (**§ 23a odst. 3 PamZ** a jednotlivá krajská nařízení).
5. Povinnost **odevzdat Archeologickému ústavu** (a **Národnímu památkovému ústavu³**) zprávu o výsledcích archeologického výzkumu (dále jen nálezová zpráva) (**§ 21 odst. 4 PamZ**).

Důležitým výsledkem používání AMČR je kromě plnění zákonného povinností také transparentní komunikace mezi oznamovateli a oprávněnými archeologickými organizacemi (dále jen OAO). Jelikož AMČR napomáhá plnění povinností v oblasti veřejné správy, je žádoucí, aby oznamovatelé obdrželi relevantní odpověď na svá podání. Tou odpověď je v první řadě potvrzení o splnění oznamovací povinnosti, neméně důležitá je pak ale také informace, zda oznamovatel v konkrétním případě má nebo nemá očekávat realizaci záchranného archeologického výzkumu (dále jen ZAV). Jak bude uvedeno níže, tuto informaci oznamovatel obdrží na základě přihlášení OAO k projektu, nebo na základě jeho zrušení.

Pro zabezpečení transparentní komunikace s oznamovateli je proto nevyhnutelná koordinace Archeologických ústavů a OAO při administraci projektů.

Archeologické ústavy proto doporučují dodržování následujících zásad práce s AMČR:

1. **V případě, že OAO zapisuje projekt samostatně, zvážit, zda má být investorovi odesláno potvrzení o splnění oznamovací povinnosti** (např. dle toho, zda plní povinnost za stavebníka, nebo eviduje neoznámený záměr).
2. **Přihlašovat ze strany OAO všechny projekty, které je zájem realizovat, a to ještě před uzavřením dohody o ZAV nebo v přímé návaznosti na tuto dohodu**, a to v koordinaci s odpovídající Regionální archeologickou komisí. Tím je zajištěna transparentnost komunikace s oznamovatelem a dalšími dotčenými stranami.
3. **V případě, že OAO neuzavře dohodu se stavebníkem, požádat prostřednictvím AMČR o odhlášení projektu.** Na tomto základě Archeologický ústav projekt převede zpět mezi zapsané, případně *přehlásí* na jinou, realizující OAO.
4. **Zadávat datum zahájení výzkumu v souladu se zákonem a příslušnou Dohodou o podmínkách a rozsahu provádění archeologických výzkumů**, tj. nejpozději do 10 dnů od zahájení terénních prací. Zadáním ex-post při zpracování výzkumu dochází k porušení povinnosti stanovené v **§ 21 odst. 4 PamZ**, za což OAO hrozí podle **§ 35 odst. 2 písm. f)** sankce a při opakovém porušování též odebrání oprávnění.
5. **Zadávat datum ukončení výzkumu dle skutečnosti, v přímé návaznosti na reálné ukončení terénní části výzkumu ze strany OAO.**
6. **Odevzdávat nálezové zprávy ve lhůtě tří let od ukončení terénní části a se všemi požadovanými náležitostmi podle oficiálních pokynů.**

²Jde-li o archeologické výzkumy na území prohlášeném za kulturní památku, národní kulturní památku, památkovou rezervaci nebo památkovou zónu.

³Jde-li o archeologické výzkumy na území prohlášeném za kulturní památku, národní kulturní památku, památkovou rezervaci nebo památkovou zónu.

Archeologické ústavy průběžně kontrolují odevzdané nále佐ové zprávy a po odstranění případných nedostatků ze strany OAO je archivují (nále佐ová zpráva může být považována za skutečně odevzdanou pouze při splnění základních požadavků). Archeologické ústavy také ruší projekty, u kterých nebude realizovaný ZAV, a to buď na návrh OAO, nebo samostatně tak, aby byli oznamovatelé včas informováni, že v rámci jejich záměru nebude ZAV realizován.

Vznik projektu

Oznámení a schválení záměru

PamZ v ust. § 22 odst. 2 stanovuje, že

„Má-li se provádět stavební činnost na území s archeologickými nálezy, jsou stavebníci již od doby přípravy záměru podle stavebního zákona, odstranění stavby nebo odstranění terénní úpravy povinni tento záměr oznámit Archeologickému ústavu (...) Obdobně se postupuje, má-li se na takovém území provádět jiná činnost, kterou by mohlo být ohroženo provádění archeologických výzkumů.“

Preferovaným a dnes již většinově využívaným způsobem splnění oznamovací povinnosti je **online formulář v AMČR**, jehož vyplněním oznamovatel zadává záměr přímo do systému jako záznam o projektu (procesní stav P0). Takto oznámené záměry kontrolují pracovníci Referátů archeologické památkové péče obou Archeologických ústavu AV ČR (dále jen RAPP). Po kontrole (případně po odstranění nedostatků) pracovníci RAPP záměr schválí, čímž dojde k vytvoření projektu (stav P1), který je již viditelný i pro další uživatele systému.

Po schválení oznamovatel obdrží **Potvrzení o splnění oznamovací povinnosti**, které je automaticky odesíláno ze systému **AMČR** a uloženo jako součást dokumentace projektu.

Zápis projektu

Alternativním způsobem vytvoření projektu je jeho zápis přímo v AMČR. Tímto způsobem dochází k vytvoření projektů pracovníky RAPP v případě, že ke splnění oznamovací povinnosti stavebníka došlo jiným způsobem, než-li vyplněním online formuláře. Z hlediska naplnění zákonné povinnosti jsou oba způsoby zastupitelné. Po zápisu oznamovatel obdrží **Potvrzení o splnění oznamovací povinnosti**, pokud zapisující osoba neurčí jinak.

Zápisem můžou projekty v AMČR vytvořit také další uživatelé, kupř. archeologové z OAO. V tomto případě je potřeba zohlednit následující faktory:

- V případě, že se jedná o záchranný archeologický výzkum, Archeologické ústavy interpretují zápis projektu jako splnění oznamovací povinnosti stavebníka prostřednictvím OAO. Datem splnění povinnosti je datum zápisu do AMČR, ne datum kontaktování OAO stavebníkem.

- Stejně jako v případě schválení oznámení nebo zápisu pracovníkem RAPP je na kontaktní e-mailovou adresu odesláno potvrzení o splnění oznamovací povinnosti.
- Za předpokladu, že **OAO oznamovací povinnost za stavebníka neplní, pouze vytváří evidenci k záměru, který nebyl oznámen**, je potřeba při zápisu odškrtnout políčko **Odeslat potvrzení** tak, aby k odeslání potvrzení nedošlo.

Poznámka

Tyto případy bývají řešeny také uvedením emailové adresy OAO místo adresy stavebníka. Směrem k němu je výsledek obdobný, dochází při tom ale ke ztrátě kontaktních údajů. Archeologické ústavy proto doporučují výše uvedený postup. Při zpětném zápisu starších projektů není uvádění kontaktních údajů nutné, neboť v dalších krocích zpracování projektu dojde k jejich opětovnému odstranění. Osobní údaje oznamovatelů jsou z evidenčního hlediska relevantní pouze při předběžném oznámení a v průběhu výzkumu.

V případě, že se jedná o zápis badatelského projektu nebo projektu průzkum viz [Informace k badatelským archeologickým výzkumům](#).

Po zápisu je projekt viditelný i pro ostatní ověřené uživatele AMČR (pověřené pracovníky OAO), kteří mohou projekt přihlásit a dát tak najevo záměr projekt realizovat.

Přihlášení projektu oprávněnou archeologickou organizací

Přihlášení projektu OAO ([stav P2](#)) směřuje k naplnění další povinnosti uvedené v [ust. § 22 odst. 2 PamZ](#) – „*Má-li se provádět stavební činnost na území s archeologickými nálezy, jsou stavebníci (...) povinni (...) Archeologickému ústavu nebo oprávněné organizaci [umožnit] provést na dotčeném území záchranný archeologický výzkum.*“

Přihlášení projektu slouží jako deklarace ze strany OAO směrem k oznamovateli a dalším uživatelům, že má OAO zájem realizovat ZAV v rámci daného záměru. Po přihlášení obdrží oznamovatel zprávu o tom, která OAO má zájem ZAV realizovat a kdo jej za tímto účelem bude kontaktovat. Tato informace je pro oznamovatele zásadní při plánování realizace vlastního záměru.

Přihlášení projektu není závazné! V případě nedohody mezi oznamovatelem a OAO lze na požádání skrze AMČR OAO od projektu odhlásit. Stejně tak v případě, že oznamovatel uzavřel dohodu s jinou OAO, lze projekt přehlásit na tuto OAO. **V případě, že ZAV nebyl realizován, přihlášení projektu OAO nezavazuje k vypracování nálezové zprávy ani jiného výstupu pro oznamovatele** (řešení těchto situací naleznete v kapitole [Rušení projektů](#)).

V AMČR jsou kontaktní údaje oznamovatele pro všechny OAO viditelné ještě 30 dní po přihlášení, takže tento úkon neomezuje ostatní OAO v případném kontaktování oznamovatele.

Praxe, kdy OAO projekty nepřihlašují až do uzavření dohody o ZAV tedy není potřebná, snižuje transparentnost komunikace mezi oznamovatelem a OAO a také mezi různými OAO. V případně, že k přihlášení nedojde až do zahájení či ukončení výzkumu, je logickým důsledkem také porušení zákonné povinnosti OAO oznámit Archeologickému ústavu zahájení výzkumu se všemi z toho plynoucími právními riziky pro OAO.

! Archeologické ústavy **důrazně doporučují včas přihlašovat** všechny projekty, které mají OAO zájem realizovat.

Zahájení výzkumu v terénu

Dalším krokem realizace záměru, a tedy i evidence v AMČR, je zahájení výzkumu ([stav P3](#)). Úkon je vázán na zákonnou povinnost OAO oznámit Archeologickému ústavu zahájení výzkumu:

„Oprávněná organizace je povinna oznámit Archeologickému ústavu zahájení archeologických výzkumů a podat mu o jejich výsledcích zprávu. Jde-li o archeologické výzkumy na území prohlášeném za kulturní památku, národní kulturní památku, památkovou rezervaci nebo památkovou zónu. Archeologický ústav a oprávněné organizace oznámi zahájení archeologických výzkumů odborné organizaci státní památkové péče, které podají též zprávu o jejich výsledcích.“⁴

V souladu s příslušnými Dohodami⁵ plní OAO tuto povinnost právě editací projektu v AMČR, a to zásadně **nejpozději do 10 dnů od zahájení výzkumu**.

Jde-li o archeologické výzkumy na území prohlášeném za kulturní památku, národní kulturní památku, památkovou rezervaci nebo památkovou zónu, OAO editací projektu v AMČR plní uvedenou zákonnou povinnost také vůči Národnímu památkovému ústavu.

Archeologický ústav upozorňuje na novelu PamZ, platnou od 1. 1. 2025, která stanovuje některým OAO **povinnost oznámit zahájení výzkumu také kraji**, jako vlastníku dotčených archeologických nálezů. Způsob plnění povinnosti mohou kraje upravit nařízením. Některé Kraje za tímto účelem využívají AMČR. Informace k aktuálnímu způsobu plnění povinnosti v jednotlivých krajích vám na požádání poskytnou pracovníci RAPP. Pro potřeby komunikace s dílčími subjekty lze využívat také *výpis projektu*, který shrnuje všechny základní informace o projektu.

Za nesplnění povinnosti oznámit zahájení výzkumu Archeologickému ústavu nebo kraji může být podle § 35 odst. 2 písm. f) a písm. h) a odst. 5 písm. b) PamZ uložena sankce až do výše 4 mil. Kč. V případě opakovaného, závažného porušování

⁴§ 22 odst. 4 PamZ.

⁵Dohoda o rozsahu a podmínkách provádění archeologických výzkumů a Dohoda o využívání „Archeologické mapy ČR“

povinnosti může být podle § 21 odst. 5 PamZ také odebráno povolení k provádění archeologických výzkumů. Archeologický ústav proto doporučuje náležitou evidenci projektů v AMČR v souladu se stanovenými pravidly.

Ukončení výzkumu v terénu

Stejně jako u data zahájení výzkumu, AMČR vyžaduje také evidenci data ukončení terénní části výzkumu ([stav P4](#)). Tato náležitost sama o sobě není vázána na zákonné povinnosti, je ale zásadním předpokladem jejich naplnění. **Od data ukončení běží Dohodami stanovená tříletá lhůta pro odevzdání nálezové zprávy**, kterým je naplněna povinnost OAO podat Archeologickému ústavu zprávu o výsledcích výzkumu ([§ 22 odst. 4 PamZ](#)).

Uzavření projektu

Uzavření projektu ([stav P5](#)) je nutné provést do 3 let od data ukončení terénní části výzkumu, které OAO u konkrétního projektu uvedla. Před převedením projektu do stavu *Uzavřený* je nutno k příslušné *Akci* projektu odevzdat (nahrát) nálezovou zprávu (NZ). V důvodných případech lze Archeologické ústavy písemně požádat o odklad termínu odevzdání. O blížícím se termínu odevzdání NZ je uživatel, který projekt přihlásil, informován 90 dní předem a dále je automaticky informován o případném nedodržení termínu.

Pro uzavření projektu je nutné ze strany OAO v rámci projektu vytvořit [archeologickou akci](#) (nebo i více akcí) a v jejím rámci vyplnit části s detaily o provedeném výzkumu, konkrétní prostorovou lokalizaci a zjištěné archeologické komponenty. V případě, že došlo k pozitivnímu archeologickému zjištění, je také nutné nahrát k akci nálezovou zprávu dle [Pravidel pro podání nálezové zprávy o terénním archeologickém výzkumu](#). Pokud nedošlo k pozitivnímu archeologickému zjištění, není nahrání nálezové zprávy vyžadováno; v takových případech je za splnění zákonné podmínky podání zprávy o terénním archeologickém výzkumu považováno vyplnění formuláře akce v odpovídajícím rozsahu. Postup pro vypracování nálezové zprávy pro akce drobného rozsahu naleznete [zde](#).

V případě, že se jedná o ukončení **badatelského projektu** nebo **projektu typu průzkum**, viz [Informace k badatelským archeologickým výzkumům](#).

Archivace projektu

Projekty uzavřené ze strany OAO jsou po formální a obsahové stránce zkонтrolovány archiváři Archeologických ústavů (dle územní příslušnosti) a archivovány. Od momentu archivace ([stav P6](#)) jsou záznamy dostupné veřejnosti v [Digitálním archivu AMČR](#) (záznamy s omezenou přístupností jsou dostupné pouze uživatelům s odpovídajícím oprávněním).

V případě, že nálezová zpráva nebo projekt (a jeho akce) obsahují nedostatky nebo jsou nekompletní, archivář vrátí OAO projekt k dopracování s konkrétními požadavky na nápravu. Po odstranění nedostatků OAO projekt opět uzavře a archivář provede opětovnou kontrolu a případnou archivaci.

Kontrolu projektu a nálezové zprávy provádí archivář do **90 dnů** od uzavření projektu ze strany OAO. V případě, že z kapacitních důvodů nebo z důvodu velkého rozsahu nálezové zprávy nebude možné provést kontrolu ve stanoveném termínu, informuje Archeologický ústav o této skutečnosti OAO a stanoví nový termín. **Povinnost OAO podat Archeologickému ústavu zprávu o výsledcích archeologického výzkumu je splněna až odevzdáním nálezové zprávy splňující všechny stanovené formální i věcné náležitosti.** Tuto skutečnost potvrzuje archivace projektu a nálezové zprávy ze strany Archeologického ústavu. V případě prodloužení termínu kontroly z důvodů na straně Archeologického ústavu se má až do kontroly za to, že nálezová zpráva je bezvadná. V odůvodněných případech (např. potřeba doložení referencí pro zadávací řízení) lze na žádost OAO provést kontrolu vybraných nálezových zpráv přednostně, a to do **30 dnů** od doručení žádosti.

Krok archivace je tedy považován za potvrzení splnění povinnosti odevzdat nálezovou zprávu z terénního archeologického výzkumu v souladu s povinnostmi vyplývajícími z Dohod o rozsahu a podmírkách provádění archeologických výzkumů. Až do odstranění nedostatků však není nálezová zpráva považována za odevzdanou. Archeologický ústav má za to, že až úspěšným dokončením a odevzdáním nálezové zprávy (tedy její archivací) je archeologický výzkum ukončen. Do tohoto momentu je výzkum ve fázi zpracování terénní části výzkumu, což odpovídá aktuální interpretaci zákona.⁶

Jde-li o archeologické výzkumy na území prohlášeném za kulturní památku, národní kulturní památku, památkovou rezervaci nebo památkovou zónu, OAO editací projektu v AMČR plní uvedenou zákonnou povinnost také vůči Národnímu památkovému ústavu. Tato skutečnost vyplývá z uzavřených písemných dohod mezi OAO, Archeologickými ústavy a NPÚ.

Rušení projektů

Projekty evidované v AMČR lze technicky v kterékoliv fázi zrušit. Nejedná se o úplné smazání projektu a údajů v něm, ale pouze o jeho vyřazení z dalšího zpracování a klasifikaci jako zrušený (stav P8), protože v rámci něj nebude realizován archeologický výzkum. OAO může navrhnut zrušení projektu (stav P7), k samotnému zrušení (stav P8) ale dochází až po potvrzení pracovníkem Archeologického ústavu.

Archeologický ústav rozlišuje 5 hlavních důvodů, ze kterých může OAO navrhnut zrušení projektu:

1. **Duplicitní oznamení.** Projekt již byl v AMČR evidován pod jiným identifikátorem.

⁶Viz Zídek, Martin – Tupý, Michal – Klusoň, Jiří 2024: *Zákon o státní památkové péči. Praktický komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2. vyd. (978-80-286-0000-6), 387.

2. **Oznamovatel neumožnil** provedení záchranného archeologického výzkumu.
3. V oznamení byly uvedeny **nesprávné údaje** (např. datum, kontakty). Záchranný výzkum proto nebylo možné provést.
4. **Pravděpodobnost narušení archeologických nálezů záměrem je mimořádně nízká** (území bez archeologických nálezů, malý rozsah zásahu/prací), provedení záchranného archeologického výzkumu tak není vyžadováno. V případě nepředvídaného archeologického nálezu je doporučeno neprodleně kontaktovat nejbližší archeologické pracoviště.
5. Oznámený **záměr nebude realizován**.

V případě potřeby lze uvést také vlastní důvod návrhu zrušení.

Poznámka

O důvodu zrušení je oznamovatel informován v automaticky zaslaném e-mailu. Archeologický ústav tedy doporučuje formulovat důvody věcně a objektivně.

Vymezené důvody zrušení by měly pokrývat všechny běžné situace, ke kterým v průběhu realizace výzkumu dochází. **Po schválení zrušení projektu je stavebníkovi odeslán e-mail s automaticky vygenerovaným oficiálním dokumentem, který ho o této skutečnosti informuje.**

Poznámka

Automaticky generovaného informativního sdělení o zrušení projektu lze využít například v situaci, kdy chce stavebník od OAO potvrzení o ZAV i v případě, že ten nebyl realizován. Po schválení zrušení stavebník dokument obdrží bez nadbytečné administrativní zátěže pro OAO nebo Archeologický ústav. Dokument je rovněž uložený v AMČR k dalšímu užití, a to po dobu jednoho roku od zrušení projektu (poté je automaticky odstraněn spolu s osobními údaji oznamovatele).

Duplicitní oznamení

První důvod cílí na administrativní chyby, kdy dojde omylem k duplicitnímu zápisu stejného záměru (kupř. dva zástupci stavebníka oznámí záměr nezávisle na sobě). Z takových záznamů je vybrán pouze jeden, autoritní, a druhý je převeden na zrušený. Reference na autoritní projekt je uvedena v historii změn zrušeného projektu.

Oznamovatel neumožnil provedení záchranného archeologického výzkumu

Druhý důvod zrušení slouží pro případy, kdy stavebník sice splnil oznamovací povinnost, ale již nesplnil povinnost umožnit provedení ZAV. Z hlediska evidence dat o archeologickém dědictví

takový projekt není dále relevantní. Z hlediska administrativně právního zůstává v AMČR informace o nesplnění povinností pro potřeby případného správního řízení. Na základě zrušení projektu z tohoto důvodu může být podáno trestní oznámení ve věci poškození cizí věci nebo životního prostředí.

V oznamení byly uvedeny nesprávné údaje

Třetí důvod zrušení se zaměřuje na uvedení nesprávných údajů v oznamení, a tedy potenciálně na nesplnění oznamovací povinnosti stavebníka. Nesprávnými údaji mohou být například:

- nesprávné datum zahájení, kvůli kterému OAO nedokázala provést ZAV,
- nesprávné kontaktní údaje, kvůli kterým OAO nedokázala kontaktovat stavebníka, nebo
- nesprávné údaje o lokalizaci činnosti, kvůli kterým OAO nesprávně vyhodnotila (ne)potřebnost ZAV.

Z hlediska evidence dat o archeologickém dědictví takový projekt není dále relevantní. Z hlediska administrativně právního zůstává v AMČR informace o nesplnění povinností pro potřeby případného správního řízení. Na základě zrušení projektu z tohoto důvodu může být podán podnět k zahájení přestupkového řízení na příslušný krajský úřad.

Provedení záchranného archeologického výzkumu není vyžadováno

Na nepotřebnost provedení ZAV cíli čtvrtý důvod zrušení. Konkrétně se jedná o projekty, které archeologické dědictví neohrožují například z důvodu, že:

- rozsah prací je minimální a/nebo nezasahuje do archeologických situací,
- na místě se výskyt archeologických nálezů důvodně nepředpokládá,
- místo již bylo v rozsahu záměru v minulosti dostatečně prozkoumáno.

Z hlediska evidence dat o archeologickém dědictví takovýto projekt není dále relevantní, zároveň v AMČR zůstává uchována informace, že ZAV nebyl proveden na základě odborného vyhodnocení ze strany OAO.

Oznámený záměr nebude realizován

Poslední důvod umožňuje zrušení projektů, u kterých vůbec nedojde k realizaci oznameného záměru (např. projektant oznamil záměr ještě před zahájením stavebního řízení, ale stavební povolení nebylo vydáno, a proto k realizaci záměru a zásahu do archeologických situací nedojde). Z hlediska evidence dat o archeologickém dědictví takový projekt není dále relevantní.

Význam administrace projektů v AMČR

Průběžná editace (včetně rušení projektů, u kterých nebude/nebyl realizován archeologický výzkum) pomáhá udržovat celkový přehled v evidenci archeologických výzkumů realizovaných na území ČR, je ale také zásadní součástí transparentní komunikace mezi archeology, stavebníky a úřady. Jak bylo uvedeno v úvodu, oznamovatel by na základě svého podání měl dostat informace o tom, jaký postup bude následovat:

- V případě, že má některá OAO zájem ZAV realizovat, **přihlášením projektu** dostává oznamovatel informaci o této skutečnosti. Na jejím základě ví, že se na něj vztahuje zákonná povinnost umožnit provedení ZAV ([§ 22 odst. 2](#));
- V případě, že v rámci daného záměru není realizace ZAV nutná, **zrušením projektu** dostává oznamovatel informaci, že se na něj povinnost umožnit provedení ZAV již dále nevztahuje. Tuto skutečnost může zohlednit při plánování realizace.
- V případě, že **nedoje ani k přihlášení, ani ke zrušení projektu, stavebník nemá informaci, zda musí s realizací ZAV nadále počítat** a zda má ZAV přizpůsobovat realizaci stavby. To může vést buď k nutnosti „*obvolávání*“ OAO a Archeologických ústavů s žádostí o další informace, nebo v horším případě **k poškození či úplnému zničení archeologického dědictví**.

Evidence zahájení a ukončení výzkumu je pro OAO důležitá z hlediska jejich zákonných povinností. Průběžná editace projektů v AMČR je pro OAO základním předpokladem toho, že jim nebude ze strany krajského úřadu uložena sankce, či nebude Ministerstvem kultury odňato povolení k provádění archeologických výzkumů.

Rušení projektů z důvodu pochybení stavebníka pak může být důležitým impulsem pro Archeologický ústav, aby inicioval správní či trestní řízení ve věci porušení zákona.

! Zajištění **transparentní digitální evidence** je zcela klíčové a je v zájmu všech zúčastněných stran!

Kontrola plnění zákonných povinností ze strany úřadů

V návaznosti na novelu PamZ platnou od 1. 1. 2025 Archeologický ústav upozorňuje, že pracovníkům některých krajských úřadů a Ministerstva kultury byl zřízen přístup do AMČR. Tyto správní orgány tak mají možnost aktivně kontrolovat plnění zákonných povinností stavebníků a OAO, a to přímo v AMČR. **Informace o jejich porušení tak mohou tyto úřady získat i bez podnětu Archeologického ústavu.**